

СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ ПЛАНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА (на прикладі м. Одеси)

На сьогоднішній день запровадження в Україні реформ та розроблення стратегій у напрямі соціально-економічного розвитку не дає позитивних результатів. Реалії сьогодення українського суспільства демонструють зниження рівня життя населення, скорочення реальних доходів населення та зростання їх диференціації, зниження видатків з бюджету на освіту, медицину, охорону здоров'я, тощо.

Вирішення вищезазначених проблем змушує органи державної влади до розроблення відповідної стратегії. В контексті цього, виникає нагальна потреба у розробці стратегій соціально-економічного розвитку регіонів, міст, селищ.

В умовах глобалізації відбувається загальносвітове переосмислення ролі і місця міста у процесі розвитку держави. У всіх розвинутих країнах державна політика міського розвитку стає невід'ємною та все більш важливою складовою внутрішньої політики. Нове переосмислення ролі, місця та функцій міста у державній політиці стає все більш актуальним напрямком роботи муніципалітетів України. Розроблення стратегій соціально-економічного розвитку міст набули сьогодні особливого значення, оскільки реалізація комплексних заходів, які сприятимуть вирішенню проблем, що стосуються всіх сфер життєдіяльності населення міста, можлива лише при їх наявності.

Успішний досвід стратегічного планування розвитку міст в країнах Європейського союзу доводить необхідність створення і виконання Стратегії міста в умовах глобальної економіки. Місто Одеса і його мешканці завжди відрізнялися інноваційністю, підприємницьким мисленням та готовністю інтегруватися в європейське суспільство. Саме тому постала необхідність створити стратегію міста за європейським зразком, яка б дозволила впровадити найбільш успішні технології розвитку в Одесі.

Одеса - сучасний промисловий, науковий, торговельний, туристичний і культурний центр півдня України і всього Причорномор'я, а також великий центр рекреаційного господарства з населенням понад 1 млн. чоловік. Головна особливість положення міста – його приморське та прикордонне розташування на перетині найважливіших міжнародних шляхів з Центральної Європи на Близький Схід, що забезпечує місту і всьому регіону значні можливості для розвитку міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності.

Унікальність розташування міста посилюється завдяки формуванню єдиної транспортної системи країн Чорноморського економічного

співробітництва (ЧЕС), створенню транспортних коридорів трансконтинентального значення в рамках європейської транспортної мережі.

Довгостроковим і послідовним Планом розвитку міста Одеса, який визначає основні напрямки, цілі і завдання, є ***Стратегія економічного та соціального розвитку міста до 2022 року***.

У січні 2015 року сформовано та затверджено План дій з реалізації Стратегії економічного та соціального розвитку м. Одеси до 2022 року на 2015 рік, який складається з низки послідовних заходів щодо реалізації стратегічних завдань з конкретними строками виконання. За підсумками року спостерігається позитивна тенденція реалізації заходів:

- у повному обсязі виконано – 56%;
- частково – 38%;
- не розпочато – 6% (через відсутність фінансування) [1].

У 2014-2015 роках були затверджені основні стратегічні документи подальшого розвитку України та регіонів, зокрема Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» та Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. Робочою групою з представників Одеського національного економічного університету упродовж 2015 року проводилась актуалізація пріоритетних напрямків, завдань та цілей Стратегії економічного та соціального розвитку міста Одеси до 2022 року. У 2016 році планується винести на розгляд міської ради актуалізовану Стратегію. На різних етапах до роботи з підготовки стратегії залучалися працівники Одеської міської ради, представники депутатського корпусу, громадських організацій, бізнесу. В якості основного підходу до формування стратегії розвитку міста, який використовується у багатьох містах світу, запропоновано будувати дії міської влади виключно на побажаннях мешканців.

У 2015 році розроблено проект Програми соціально-економічного та культурного розвитку м. Одеси на 2016 рік, заходи якої вперше були скорельовані з проектами Стратегії економічного та соціального розвитку міста Одеси до 2022 року.

Стратегія визначає головну мету економічного та соціального розвитку – ***перетворення Одеси в місто, у якому хочеться жити, куди ти хочеш повернутися завжди!***

Реалізація Стратегії розвитку міста пов'язана з досягненням прогнозованого рівня індикаторів за всіма пріоритетними напрямками розвитку, які можливо відслідкувати за етапами її реалізації. В стратегії виділені наступні стратегічні цілі:

Стратегічна мета 1: Становлення і розвиток конкурентоспроможного міста

Операційна ціль 1.1. Сприяння розвитку підприємництва :

- Поліпшення умов надання адміністративних послуг;
- Створення сайту для підприємців для захисту їх бізнесу.

Операційний ціль 1.2. Створення сприятливого інвестиційного клімату:
- Оновлення інвестиційних проектів міста з урахуванням пропозицій зацікавлених підприємств.

Стратегічна мета 2: Забезпечення якісної інфраструктури

Операційна ціль 2.1. Поліпшення якості комунальних послуг:

- Заміна та ремонт старих ліфтів;
- Введення роздільного збору побутових відходів.

Операційна ціль 2.2. Оновлення транспортної інфраструктури:

- Реконструкція автомагістралей і мостів;
- Збільшення кількості трамвайних колій в місті;
- Оновлення рухомого складу електротранспорту в цілому.

Стратегічна мета 3: Розвиток туризму

Операційна ціль 3.1. Підвищення якості туристичних послуг:

- Розвиток всіх видів туризму (культурно-розважального, спортивного та ін.);
- Будівництво нових будівель (готелів, готелів і т.д.)

Операційна ціль 3.2. Підвищення туристичної відвідуваності міста в усі пори року:

- Поліпшення рівня сервісу, який задовольнить потреби туристів;
- Підвищення рівня кваліфікації працівників в галузі туризму.

Стратегічна мета 4: Забезпечення екологічно чистого міста

Операційна ціль 4.1. Створення сприятливих умов життя населення:

- Зменшення викидів шкідливих речовин в навколишнє середовище;
- Збільшення паркових зон;
- Забезпечення жителів чистою питною водою.

Операційна ціль 4.2. Пропаганда здорового способу життя:

- Проведення спортивних заходів;
- Спортивне виховання і освіта.

Стратегічна мета 5: Створення сучасних технологій управління містом

Операційна ціль 5.1. Ефективна робота міської влади:

- Запровадження е-урядування за принципом «Єдиного вікна»;
- Перехід на електронний документообіг між органами міської влади

Операційна ціль 5.2. Безпека мешканців міста:

- Встановлення відеокамер на вулицях міста;
- Щоденна робота нової поліції.

На рис. 1 представлено взаємозв'язок пріоритетних напрямків розвитку міста з базовими стратегічними цілями та ключовими завданнями з реалізації стратегічного плану дій, що наочно демонструє стратегічне бачення майбутнього Одеси.

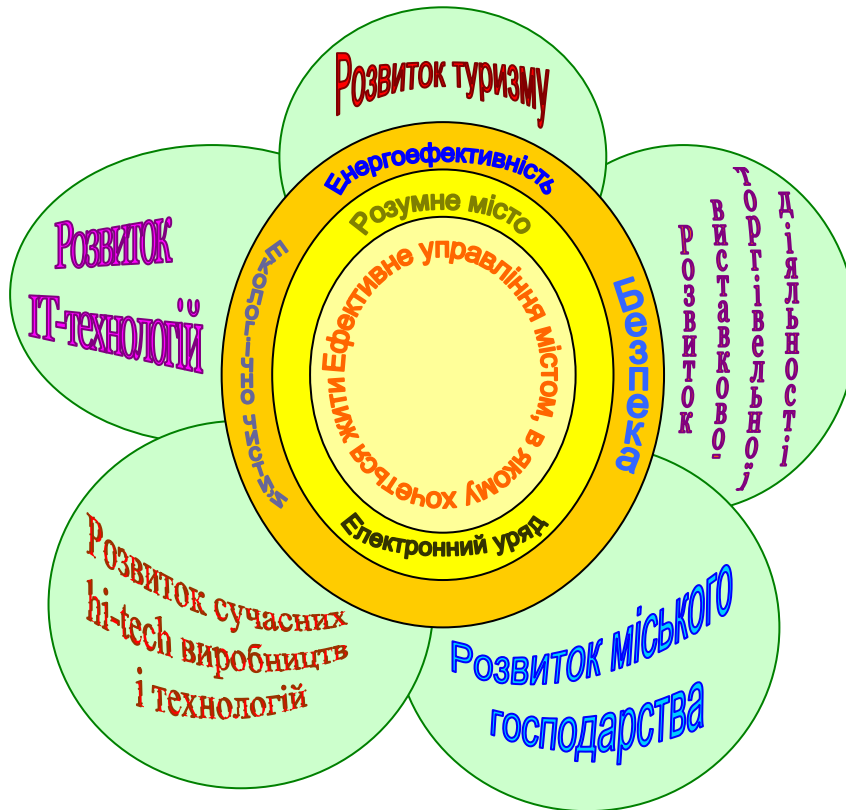

Рис. 2. Стратегічне бачення майбутнього Одеси

Стратегія розглядається як плановий документ найвищого рівня в місті, а отже, її реалізація вимагає зосередження відповідних ресурсів. Очікується, що зусилля владних структур, громадськості, наукових кіл будуть спрямовані на успішну реалізацію передбачених стратегією пріоритетів та заходів.

Реалізація Стратегії економічного та соціального розвитку міста може бути успішною за умов:

- створення спеціального органу контролю та моніторингу, включення до його складу представників керівництва міської ради та її виконавчого комітету, представників бізнесу та громадськості;
- щоквартального моніторингу якості виконання завдань та заходів відповідно до стратегічних цілей та кожного пріоритетного напрямку;
- корегування Стратегії кожного року після оцінки досягнутих результатів та аналізу необхідності внесення потрібних змін до документа.

Література

1. Звіт Департаменту економічного розвитку Одеської міської ради про результати діяльності за 2015 рік: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/news/81055/>